

**Інформація
про роботу служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики
виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області
за 2024 – I півріччя 2025 р.**

На виконання рішення 53 сесії восьмого скликання Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області від 18.03.2025 «Про затвердження Положення про службу у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області та її структурні підрозділи у новій редакції», яке вступило в дію 01.05.2025, були перерозподілені функції між відділами служби, яка складається з двох відділів: відділу захисту прав дітей та сімейних форм виховання та відділу у справах сім'ї та молоді.

Розділ 1. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення права на сімейне виховання, розв'язання суперечок між батьками.

Відповідно до чинного законодавства облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснюється за місцем походження дитини, тобто там, де проживали її біологічні батьки на момент виникнення обставин, що призвели до позбавлення батьківського піклування.

Протягом 2024 набули статус «дитина-сирота» та «дитина, позбавлена батьківського піклування» 6 дітей (1 дитина усиновлена, 2 дітей влаштовано до ДБСТ, 1 – під опікою, 2 дітей перебувають у ЦСПРД м. Кременчука). За 6 місяців 2025 набули статус «дитина, позбавлена батьківського піклування» 5 дітей, 3 дитини влаштовано під опіку родичів, 1 дитина навчається у Вищому професійному гірничому училищі (на повному державному забезпеченні), 1 дитина померла.

Сформовано та постійно поновлюється банк даних стосовно дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, місцем походження яких є Горішньоплавнівська міська територіальна громада, кандидатів в усиновлювачі, потенційних прийомних батьків.

Інформація зберігається на електронних та паперових носіях, забезпечена робота Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти». Станом на 01.07.2025 на обліку служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому перебуває 78 дітей, які залишилися без піклування батьків: 18 дітей-сиріт, 53 дитини, позбавлені батьківського піклування. Ще 6 дітям поки не наданий статус, справи про позбавлення їх батьків батьківських прав перебувають у провадженні судів, рішення по справам не прийняті.

Під опіку/піклування влаштовано 52 дитини, 16 дітей перебувають у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, 1 дитина навчається у Вищому професійному гірничому училищі, 3 дітей перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, 1 неповнолітня дитина перебуває в Австрії, право опіки над нею судом передано до відомства у справах дітей землі Зальцбург, інші тимчасово влаштовані в сім'ї родичів/знайомих.

До сімейних форм виховання влаштовано 96 % дітей.

В даний час в громаді проживає 33 усиновлені дитини, контроль за умовами утримання та виховання яких здійснює служба. Також на обліку служби перебуває 11 дітей, які мають правові підстави для усиновлення.

В місті станом на 01.07.2025 функціонує 2 прийомні сім'ї, які виховують 3 дітей, позбавлених батьківського піклування, та 1 дитячий будинок сімейного типу, де в даний час 9 вихованців. В місті також проживає 1 внутрішньо переміщена прийомна сім'я з Донецької області, в яку влаштовано 2 дітей. Дані сім'ї знаходяться під соціальним супроводом комунальної установи «Центр надання соціальних послуг «Калина»» і контролем служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики.

Відповідно до чинного законодавства раз на рік службою спільно з навчальними та дошкільними закладами міста здійснюється контроль за умовами виховання та утримання дітей, які живуть у сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сім'ях та дитячому будинку сімейного типу. Під час контролю звертається увага на взаємовідносини опікунів/піклувальників з підопічними дітьми, стан навчання, збереження здоров'я, інше. Одночасно контролюється стан збереження житла та майна підопічних дітей, наявність заборгованостей по комунальним послугам за житло дітей, стан збереження майна дітей, згідно актів опису майна. За результатами контролю готується висновок про доцільність продовження кожної опіки/піклування і дотримання прав та інтересів дитини в сім'ї.

Служба забезпечує захист житлових та майнових прав дітей, в тому числі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зокрема:

- складання опису майна дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, за місцем знаходження такого майна;
- ведення обліку нерухомого майна дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

Сформовано та постійно оновлюється реєстр нерухомого майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Так, з 72 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають на обліку служби, мають житло на праві власності 11 дітей. Над всім житлом, що належить дітям, встановлюється опіка.

Готуються подання та клопотання для взяття дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, після досягнення нею 16-річного віку на облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Так, на квартирному обліку перебуває 8 таких дітей.

Службою здійснюється збір матеріалів, підготовка письмових висновків органів опіки та піклування для подання до суду або проєктів рішень органу опіки та піклування щодо розв'язання спорів між батьками стосовно прізвища, імені, місця проживання дитини, участі у вихованні дитини того з батьків, хто проживає окремо від неї тощо.

За 2024 було розглянуто 28 заяв батьків, з них: 2 — визначення способів участі одного з батьків у вихованні дитини, 6 — визначення місця проживання дитини, 17 — надання дозволу на виїзд за кордон без згоди одного з батьків, 2 — встановлення факту самотійного виховання та утримання дітей, 1 заява про цільове використання аліментів.

Підтверджено родинні стосунки 15 дітям та надано відповідні довідки.

Протягом 2024 органом опіки та піклування було прийнято 2 рішення про негайне відібрання 3 дітей, в 1 випадку – у зв'язку із жорстоким поведінням з дитиною. У 2024 органом опіки та піклування надано 15 висновків до суду про доцільність позбавлення батьків або одного з них батьківських прав. Направлено до суду 5 позовних заяв про позбавлення батьківських прав 6 батьків по відношенню до 6 дітей.

У 2025 надано 6 висновків про доцільність позбавлення батьків батьківських прав (за заявами громадян) та органом опіки та піклування підготовлено та направлено до суду 2 позовні заяви про позбавлення батьківських прав 3 батьків по відношенню до 3 малолітніх дітей (діти були негайно відібрані від батьків, в 1 випадку – у зв'язку із жорстоким поведінням з дитиною).

При розгляді справ даної категорії є обов'язковою присутність представника органу опіки та піклування (служби у справах дітей).

Розділ II. Запобігання соціальному сирітству, здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю (соціальне обслуговування, соціальний супровід, патронаж), соціальна профілактика і реабілітація, подолання бездоглядності серед дітей.

Повідомлення про сім'ї та осіб, які потребують соціальної допомоги та підтримки надходять від навчальних закладів міста, управління охорони здоров'я, відділення Національної поліції, відділу з питань пробації, управління з питань виконання кримінальних покарань, управління соціального захисту населення, громадян міста.

Спеціалістами служби регулярно проводяться відвідування сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та в яких батьки не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки, в тому числі разом із інспектором сектору ювенальної превенції відділу превенції Кременчуцького РУП ГУНП в Полтавській області. За 12 місяців 2024 проведено 14 спільних з поліцією рейдів в яких відвідано 79 родин, за 6 міс. 2025 проведено 10 рейдів, в результаті їх проведення обстежено 54 сім'ї, виявлено 14 дітей, батьки яких не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки, всіх дітей взято на облік служби.

Протягом 2024 здійснено 345 перевірок умов утримання та виховання дітей у сім'ях, де батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання своїх обов'язків з виховання дитини, в цьому році – 92.

За результатами здійснення оцінки потреб 22 сім'ї за 4 місяці 2025 перебувало під соціальним супроводом, надані інші види соціальних послуг (консультування, представництво інтересів, соціально-профілактична робота) 63 сім'ям з дітьми.

Основні проблеми, які потребують вирішення, в сім'ях, це – алкогольна або наркотична залежність одного з членів сім'ї, конфліктні стосунки у сім'ї; домашнє насильство або його реальна загроза, жорстоке поведіння; відсутність житла; внутрішнє переміщення у зв'язку з військовими діями; суїцидальні наміри. Щодо кожної сім'ї індивідуально визначаються види і форми соціальної роботи. Робота з такими сім'ями спрямована на усунення причин і наслідків проблеми, дотримання прав дітей та батьків, використання їх внутрішнього потенціалу у процесі розв'язання проблем, сприяння підвищенню

відповідальності батьків за виховання дітей, формування навичок відповідального батьківства, ведення здорового способу життя, профілактика конфліктів між членами сім'ї, надання інформаційних, юридичних, педагогічних та психологічних послуг, робота з уповноваженими органами, підприємствами, організаціями та установами по вирішенню проблем сімей.

На обліку служби станом на 01.07.2025 перебуває 218 дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах: 190 дітей, яким наданий статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів; 16 дітей, які проживають у сім'ях, у яких батьки ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини; 5 дітей, які постраждали від насильства (2 – від фізичного, 3 – від психологічного); 7 дітей, які перебувають у конфлікті з законом.

Також на контролі служби перебуває 18 сімей, в яких батьки не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки, в яких виховується 38 дітей.

З метою попередження дитячої безпритульності, органом опіки та піклування контролюється питання збереження житлових та майнових прав дітей при вчиненні батьками або особами, які їх замінюють, правочинів щодо житла та майна, де діти мають право власності або користування. Протягом 2024 розглянуто 29 заяв громадян, протягом I півріччя 2025 – 20. Дозволи надаються тільки за умови рівноцінності або покращення житлових умов дітей. Фактів незаконного продажу житла дітей за звітний період не було.

Відділом соціальної роботи, який функціонував при службі до 01.05.2025, протягом 2024: було охоплено соціальним супроводом 30 сімей; надані соціальні послуги (консультування, представництво інтересів, соціально-профілактична робота тощо) 179 родинам; здійснено 187 візитів в сім'ї; проведено 3 навчальних заходи для сімей, які опинилися в СЖО; забезпечено речовою допомогою 108 сімей; охоплено соціально-педагогічною роботою 44 дитини (з них 16 дітей, схильних до самовільного залишення сім'ї/навчального закладу); всього надано 1481 індивідуальна послуга (консультації, бесіди, інформаційні послуги).

За 4 місяці 2025 було надано 326 індивідуальних послуг (консультації, бесіди, інформаційні послуги, соціально-профілактична робота тощо), здійснено оцінку потреб у 57 сім'ях (з них 15 – сім'ї з числа внутрішньо переміщених осіб), здійснено 26 перевірок цільового використання допомоги при народженні дитини, нецільового використання коштів не виявлено.

Службою у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому у 2025 було проведено 15 засідань комісії з питань захисту прав дитини на яких розглянуто 78 питань (у 2024 році – 30 комісій, розглянуто 162 питання); 7 засідань мультидисциплінарної команди (МДК) на яких розглянуто 16 особових справ дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, та затверджені індивідуальні плани їх соціального захисту (у 2024 – 9 засідань МДК, розглянуто 15 питань).

Проведений навчальний захід для 23 сімей, які опинились у СЖО, та 2 заняття для членів сімей військовослужбовців та ветеранів.

Проведене розширене засідання координаційної ради у справах дітей.

Розділ III. Попередження насильства в сім'ї, запобігання жорстокому поводженню з дітьми.

У м. Горішні Плавні затверджена Програма реалізації молодіжної та сімейної політики на 2025-2029 роки (сорок дев'ята сесія восьмого скликання від 12.11.2024 р.), в рамках якої передбачено вирішення проблем у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, торгівлі людьми.

Створена та ефективно діє координаційна рада у сфері запобігання та протидії насильству та насильству за ознакою статі, торгівлі людьми (рішення виконкому № 4 від 28.01.2020 року) та визначено координатора та відповідального працівника з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області (рішення виконкому № 3 від 28.01.2020 р.).

Затверджена «Корекційна програма для кривдників та батьків, які не виконують батьківські обов'язки, в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді на 2024-2028 роки» (рішення сорок п'ятої сесії восьмого скликання від 21.05.2024 р.) та «Програма для постраждалих осіб від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді на 2024-2029р.» (рішення п'ятдесятої сесії восьмого скликання від 19.12.2024 р.).

Створена система взаємодії та швидкого реагування на випадки насильства у громаді. Щоранку відділення поліції № 2 Кременчуцького РУП ГУНП в Полтавській області надсилає повідомлення про випадки насильства за добу і відповідні відділи служби реагують на надану інформацію. При необхідності залучаються фахівці з інших служб та відділів.

У м. Горішні Плавні проводиться постійна робота по профілактиці та попередженню насильства в сім'ї, протидія булінгу та проявам агресивної поведінки в громаді. Двічі на рік відбуваються загальноміські заходи, спрямовані на зменшення випадків насильства та булінгу. Це Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства» (жовтень-грудень місяць) та загальноміська акція «Стоп булінг» у закладах освіти (квітень-травень місяць).

З 25.10 по 10.12.2024 року проведено 192 заходи в рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» (лекції, семінари, круглі столи, флеш-моби, конкурси малюнків, театралізовані акції тощо). Обговорювалися питання посилення контролю за фактами насильницьких дій по відношенню до дітей, проявів булінгу та термінового реагування на виявлені факти насильства.

На постійному контролі знаходяться сім'ї, де був чи є ризик вчинення насильства в сім'ї: якщо надходить повідомлення про насильство відносно дитини, обов'язковим є проведення рівня безпеки дитини зі складанням відповідного Акту, оглядом дитини лікарем.

У 2024 було складено 20 Актів рівня безпеки дитини, на кінець року на обліку служби перебувало 5 дітей.

І хоча відмічається зростання кількості повідомлень щодо жорстокого поводження з дітьми, але не всі факти насильства підтверджуються, оскільки у багатьох випадках конфліктну ситуацію в родині (наприклад: розлучення батьків, конфлікт поколінь тощо) дорослі трактують, як психологічне

наси́льство над дитино́ю, ма́ніпулюючи́ цим по́няттям заради ви́рішення проблеми на власну користь.

В цьому році було складено 8 Актів рівня безпеки дитини, в 1 випадку дитина негайно відібрана від батьків у зв'язку із жорстоким поведінням, 2 дітей, позбавлених батьківського піклування, були виведені з прийомної сім'ї та влаштовані до дитячого будинку сімейного типу.

Наразі на обліку служби перебуває 5 дітей, які постраждали від домашнього насильства (2 постраждали від фізичного насильства, 3 – від психологічного).

Стосовно всіх повідомлень щодо дітей – проведено бесіди з батьками та дітьми, обстежено умови проживання, складені Акти проведення рівня безпеки дитини та оцінки потреб сім'ї/особи.

У всіх подібних випадках проводяться профілактичні бесіди з метою недопущення проявів або загрози вчинення насильства в майбутньому, надаються психологічні, соціально-педагогічні, інформаційні та юридичні послуги.

Розділ IV. Методична робота.

У службі постійно поновлюються інформаційні стенди з матеріалами та буклетами для громадян міста, розповсюджуються буклети, які видані за кошти міського бюджету.

Для пропагування усиновлення та сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування службою у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики продовжується інформаційна компанія, під час якої роз'яснюється чинне законодавство, гарантії держави та матеріальне забезпечення прийомним батькам, продовжуються розповсюдження буклетів «Усиновлення. Що треба знати майбутнім батькам», «Опіка та піклування», «Сімейні форми виховання дітей, які залишилися без батьків», «Патронат над дитиною». Проведені зустрічі з представниками релігійних конфесій, внутрішньо переміщеними особами, членами громадської ради, представниками учбових закладів міста, громадянами.

Робота в даному напрямку продовжується.

**Начальник служби у справах дітей,
сім'ї та молодіжної політики**

Марина ГОРБЕНКО

